

Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2021

Kaupungin tehtävänä on turvata hyvät palvelut myös kriisiaikana.

Toista vuotta jatkunut koronapandemia vauhditti työelämän ja asumisen murrosta, kun etätyö vakiintui yhdeksi normaaliksi työmuodoksi ja toi mukanaan mahdollisuuden työskennellä paikasta riippumatta. Samoin pandemia on nopeuttanut siirtymää sähköisiin palveluihin niin julkisella kuin yksityiselläkin sektorilla. Vaikka nämä muutokset koetaan pääsääntöisesti positiivisina, tulee kuitenkin pitää mielessä, että on työtehtäviä, joita ei ole mahdollista tehdä etänä. Pandemia on myös tehnyt näkyväksi erityisesti hoiva-alojen työvoimapulan, joka koskettaa koko maata. Hoiva-alojen lisäksi työvoimapulasta tai työvoiman kohtaanto-ongelmista kärsivät myös monet muut alat eivätkä tämän ongelman ratkaisua edistä jo pitkään tiedossa olleet demografiset muutokset eli väestön ikääntyminen ja syntyvyyden lasku.

Hetkeksi koronapandemian varjoon jääneet ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmaston lämpenemisen rajoittaminen ovat jälleen perustellusti nousseet julkiseen keskusteluun kansallisesti ja kansainvälisesti. Tulevaisuudessa myös kunnat tulevat osallistumaan yhä näkyvämmiin tähän keskusteluun ja toimenpiteiden toteutukseen.

Kuntien talouden pelättiin romahtavan koronan aiheuttamien ongelmien takia. Toisin kuitenkin kävi. Suomen kansantalous kasvoi reippaasti vuoden 2021 aikana, mikä näkyi myös kunnissa kasvaneina verotuloina. Kuntien saamat verotulot kasvoivat 6,5 prosenttia. Lisäksi valtio on tukenut kuntia useilla eri koronapandemiaan liittyvillä tukierroksilla. Kuntien saamien tukien yhteismäärä vuonna 2021 oli noin 2,4 miljardia euroa. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli ennakkotietojen mukaan noin 1,5 miljardia euroa ylijäämäinen. Forssan kaupungin tulos oli noin 2,2 miljoonaa euroa. Erinomaiseen tulokseen vaikuttivat ennen kaikkea valtion koronatuett, verotulojen merkittävä kasvu ja pitäytyminen Pärjäävä Forssa-ohjelmassa.

Forssalle kertyi verotuloja 64,1 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edellisvuodesta 2,6 miljoonaa euroa eli 4,2 %. Kunnallisverotulot kasvoivat 1,7 % ja yhteisöverotulot 47,7 % edellisvuodesta. Kiinteistöveroja kertyi 4,6 miljoonaa euroa eli 3,9 % vuotta 2020 vähemmän.

Vuoden 2021 talousarvio toteutui taloudellisesti paremmin kuin ennakoitiin. Kaupungin hyvä tulos mahdollisti myös varautumista tulevaisuuteen. Tilinpäätös sisältää 0,6 miljoonan euron investointivarauksen Puistolinnan liikenneympyrän tekemisen sekä liikuntatilojen peruskorjaukseen tehdyn varauksen kasvattamisen 0,8 miljoonalla eurolla yhteensä 3,8 miljoonaa euroon. Investointivarausten jälkeen tilinpäätös on 0,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen, eli talousarvion mukainen. Kaupungille on nyt kertynyt taseeseen 10,1 milj. ylijäämää. Vuosikate oli 8,3 miljoonaa euroa eli 501 euroa asukasta kohden.

Bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 17,7 miljoonaa euroa, josta vesihuoltoliikelaitoksen investointien osuus oli 0,8 miljoonaa euroa. Akvarellin nettokustannusarvion 24,2 miljoonasta eurosta vuodelle 2021 kohdistui 13,0 miljoonaa euroa.

Kaupungin työttömyysaste parani vuoden 2021 aikana, mutta samaan aikaan pitkäaikaistyöttömyys kasvoi. Joulukuussa 2021 Forssan työttömyysaste oli 11,3 % kun vuotta aiemmin se oli 13,4 %. Työttömyysaste oli Hämeen ELY-keskuksen alueella 11,8 % ja Forssan seutukunnan alueella 9,6 %. Työttömiä työnhakijoita oli Forssassa joulukuun lopussa 798 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömiä oli 300 ja heidän lukumääränsä kasvoi vuoden aikana 51 henkilöllä. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli 96 ja heidän määränsä väheni 37 henkilöllä.

Pitkään valmisteltu sosiaali- ja terveystoimen järjestämistä koskeva uudistus saatiin maaliin. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille. Uudistuksen tavoitteena on:

- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä pelastustoimen palvelut hyvinvointialueilla asuville,
- parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta,
- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja,
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti,
- hillitä kustannusten kasvua.

Hyvinvointialueuudistus puolittaa kuntien rahoituspohjan vuoden 2023 alusta alkaen. Kunnallisveron tuotosta siirtyy valtiolle noin kaksi kolmasosaa ja yhteisöverosta lähes kolmannes. Lainakanta jää kokonaisuudessaan kunnille.

Kuntien rahoituspohjaa ja kehitystä tulevaisuudessa on vaikea ennustaa. Kunnan talous suhteessa investointitarpeeseen on varmuudella pienempi. Tulevia haasteita on kuitenkin helpompi lähestyä ylijäämäisellä kuin alijäämäisellä taloudella. Siksi erityisesti kaupungin päättäjät ja henkilöstö ansaitsevat kiitokset elinvoimaa kehittävistä ja talouden tasapainoa ylläpitäneistä päätöksistä ja toimenpiteistä.

Kuntien toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti ja tähän on reagoitava. Kyky reagoida muutokseen ennakoivasti ja päämäärätietoisesti erottaa menestyvät kaupungit

taantuvista. Forssassa on kaikki mahdollisuudet olla menestyvien seutukaupunkien joukossa.

Toivotan voimaa ja rohkeutta uudelle kaupunginvaltuustolle sekä koko kaupungin organisaatiolle vuodelle 2022. Yhdessä olemme voittava joukkue ja ratkaisemme eteen tulevat haasteet keskustelemalla ja sopimalla.

Forssassa 11.4.2022

Jari Kesäniemi
kaupunginjohtaja

Lisätiedot:

Jari Kesäniemi
kaupunginjohtaja
050 5640 001
jari.kesaniemi@forssa.fi

Timo Finning
talousjohtaja
040 669 4775
timo.finning@forssa.fi

Forssan kaupungin tilinpäätös 2021

Plussat:

- Hyvä tulos
- Kaupungin verotulot kasvoivat reippaasti
- Kunnallisvero (20,5 %) on Kanta-Hämeen alhaisin yhdessä Riihimäen kanssa
- Kaupungin lainamäärä ja konsernivelka ovat alle maan keskiarvojen
- Työttömyysaste parantui
- Akvarellin rakennusurakka edistyi suunnitellusti
- Mahdollisti varautumisen tulevaisuuteen investointivarausten kasvattamisella

Miinukset:

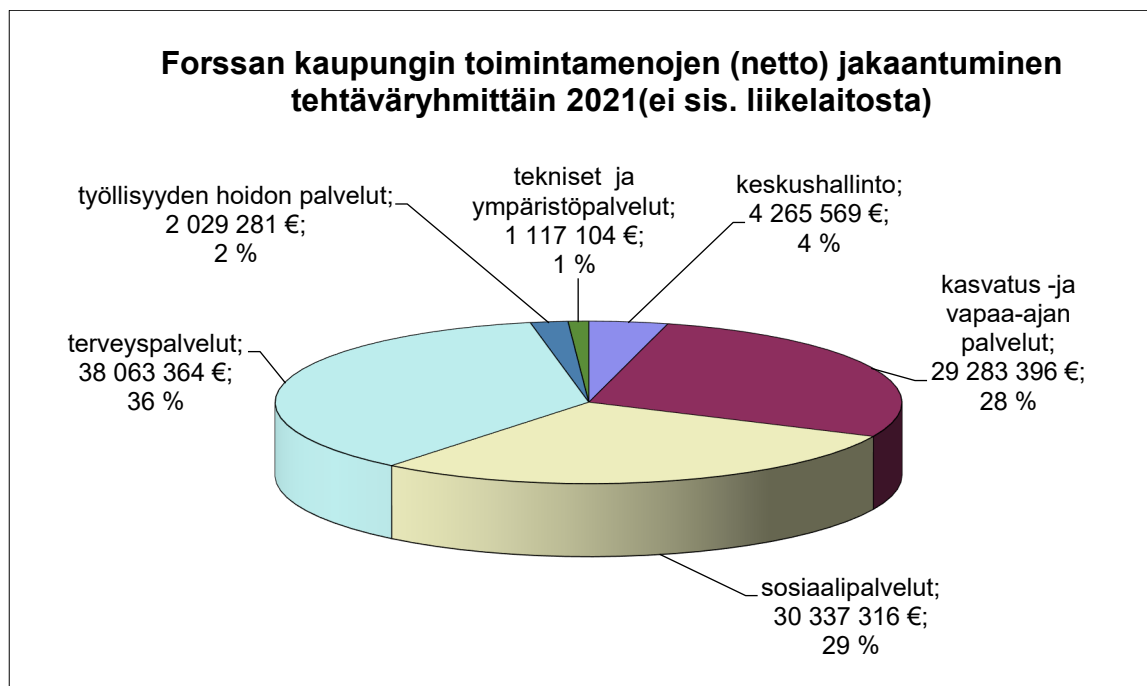
- Asukasluvun väheneminen jatkui
- Pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi
- Kaupungin liikkumavara on pieni
- Osaavan työvoiman saaminen on vaikeutunut
- Inflaation vauhdittuminen ja Venäjän tilanne lisäävät epävarmuutta

Tunnuslukuja tilinpäätöksestä vuodelta 2021

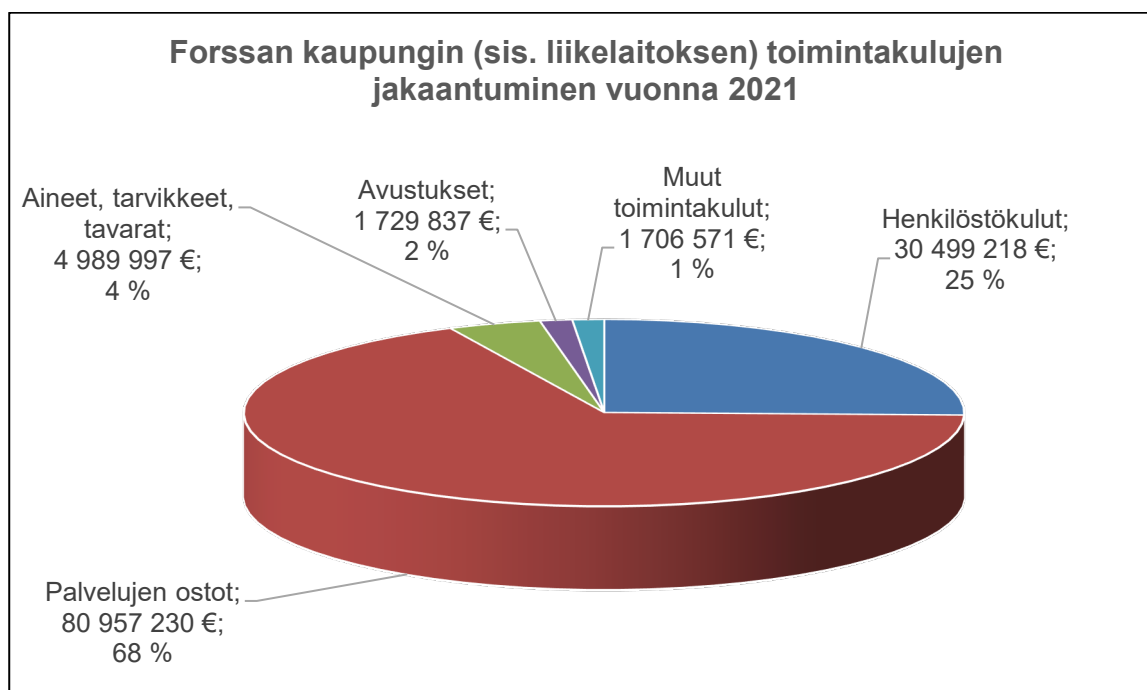
	2021	2020
(miljoona euroa)		
Tuloslaskelma		
Toimintakate	-102,1	-98,6
Verotulot	64,1	61,6
Valtionosuudet	46,7	48,3
Vuosikate	8,3	10,9
Poistot	6,1	7,6
Tilikauden tulos	2,2	4,0
Tilikauden yli/alijäämä	0,9	1,0
Tunnusluvut ja tase		
Toimintakatteen kasvu(%) ed. vuodesta	3,5	2,9
Vuosikate (%) poistoista	135,7	143,4
Vuosikate (e/asukas)	501	647
Nettoinvestoinnit	17,7	5,7
Lainamäärä	40,2	30,8
Lainat (e/asukas)	2 425	1 834
Taseen yli/alijäämä	10,1	9,1
Konserni		
Konsernin yli/alijäämä	0,4	3,9
Konsernitaseen yli/alijäämä	27,3	26,7
Konsenilainakanta	77,6	67,6
Konsenilainat (e/asukas)	4 680	4 028
Veroprosentti	20,5	20,5
Asukasluku	16 570	16 800

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
(ulkoiset erät, kaupunki liikelaitoksineen)	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
Toimintatuotot	17 789	18 363
Toimintakulut	-119 883	-116 977
Toimintakate	-102 094	-98 614
Verotulot	64 143	61 562
Valtionosuudet	46 666	48 333
Rahoitustuotot ja -kulut	-409	-407
Vuosikate	8 306	10 874
Poistot ja arvonalentumiset	-6 122	-7 583
Satunnaiset erät	0	664
Satunnaiset kulut	0	664
Tilikauden tulos	2 183	3 955
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	88	88
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 400	-3 000
RAHASTOJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	872	1 043
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,8	15,7
Vuosikate/poistot %	135,7	143,4
Vuosikate, euroa/asukas	501	647
Asukasmäärä	16 570	16 800

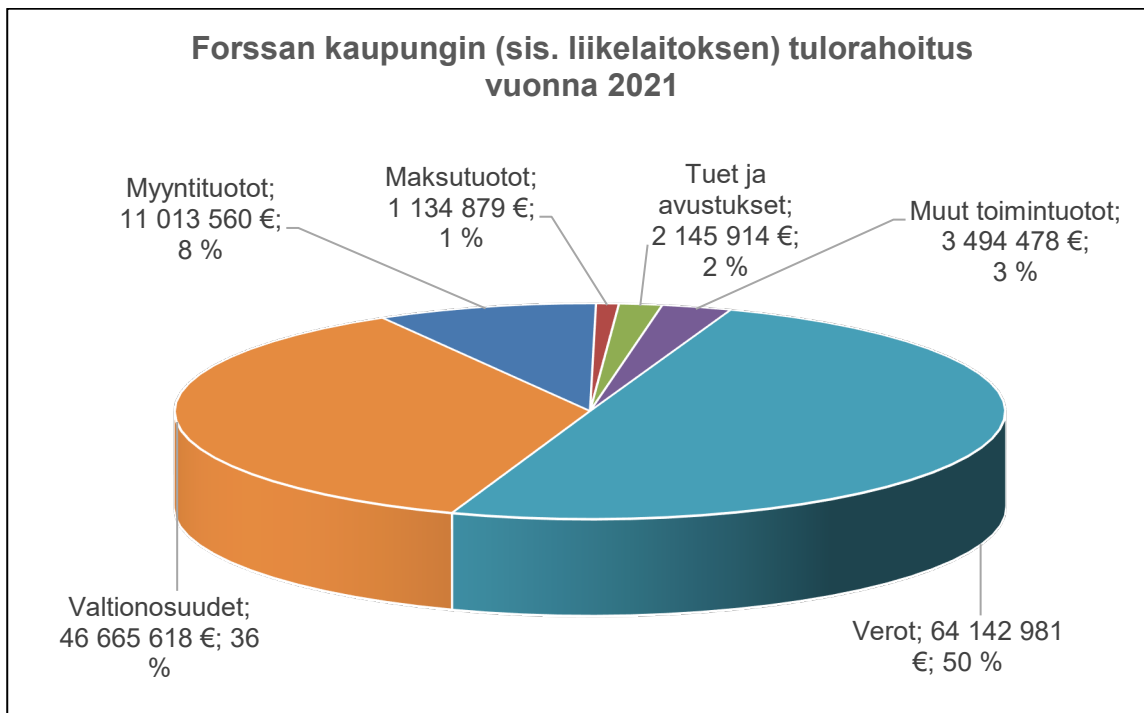
Sote-menot 65 % toimintamenoista (netto), muut 35 %

Palvelujen ostot 68 % toimintakuluista ja henkilöstökulut 25 %

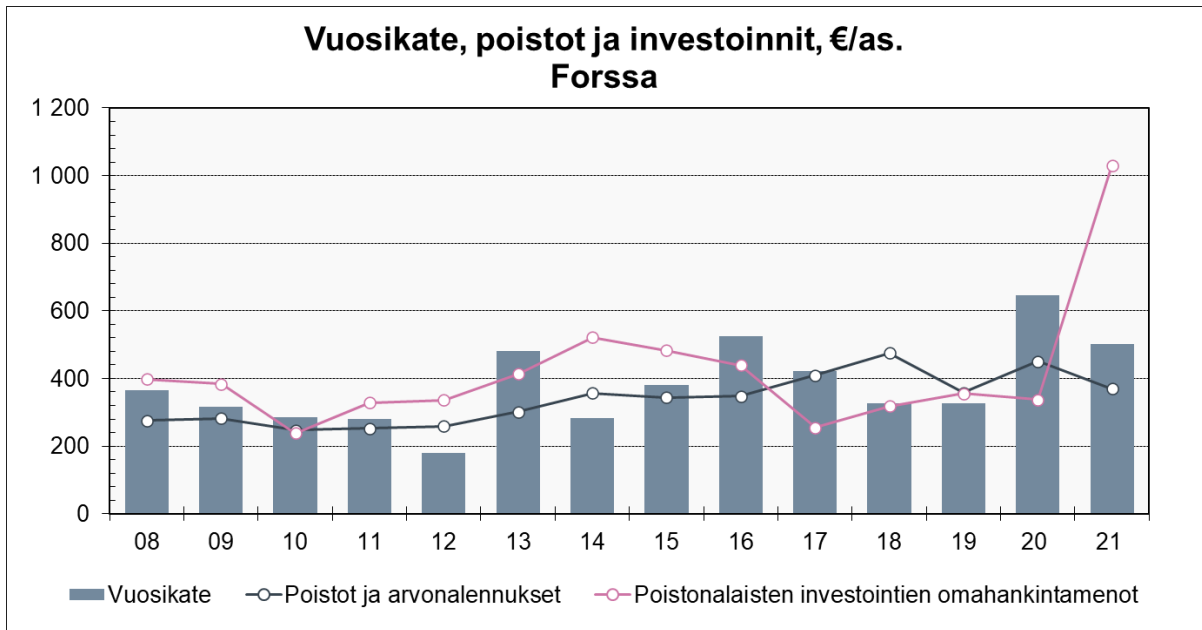
Verotulot puolet kaupungin tulorahoituksesta, valtionosuudet merkittäviä

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
(kaupunki liikelaitoksineen)	1000 euroa	1000 euroa
Toiminnan rahavirta	8 249	10 453
Vuosikate	8 306	10 874
Satunnaiset erät, netto	0	664
Tulorahoituksen korjauserät	-56	-1 085
Investointien rahavirta	-17 077	-5 558
Investointimenot	-17 679	-5 724
Rahoitusosuudet investointimenoihin	514	34
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	87	132
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 828	4 896
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	123	123
Antolainasaamisten vähennykset	123	123
Lainakannan muutokset	8 760	-835
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 000	10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 636	-3 634
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-604	-7 201
Muut maksuvalmiuden muutokset	112	1 446
Rahoituksen rahavirta	8 994	733
Rahavarojen muutos	166	5 629
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-5 769	2 887
Investointien tulorahoitus %	48,4	191,1
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,6
Rahavarat 31.12., 1.000 euroa	28 544	28 377
Rahavarat 31.12. ilman kons.yht. yksikkötilejä	10 680	9 324
Kassasta maksut, 1.000 euroa	141 674	126 778
Kassan riittävyys, pv	74	82

Tulorahoituksen riittävyys: Vuosina 2020 ja 2021 vahvat vuosikatteet. 2021 investointien määrä iso Akvarellin myötä.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.		
VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	123 728	112 839
Aineettomat hyödykkeet	134	151
Aineelliset hyödykkeet	89 928	78 900
Sijoitukset	33 666	33 788
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11	11
VAIHTUVAT VASTAAVAT	36 096	35 535
Vaihto-omaisuus	344	373
Saamiset	7 208	6 784
Pitkäaikaiset saamiset	62	117
Lyhytaikaiset saamiset	7 146	6 667
Rahoitusarvopaperit	168	168
Rahat ja pankkisaamiset	28 375	28 209
	159 835	148 385
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	75 586	74 715
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	12 570	11 259
Poistoero	1 670	1 759
Vapaaehtoiset varaukset	10 900	9 500
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	289	264
VIERAS PÄÄOMA	71 389	62 147
Pitkäaikainen	36 803	27 176
Lyhytaikainen	34 586	34 971
	159 835	148 385
TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste	55,2 %	57,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	55,5 %	48,4 %
Kertynyt ylijäämä, 1.000 euroa	10 054	9 182
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	607	547
Lainakanta 31.12., 1.000 euroa	61 574	52 814
Lainakanta 31.12., 1.000 euroa, ilman kons. yks.tilejä	40 175	30 810
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	3 716	3 144
Lainakanta 31.12., euroa/asukas, ilman kons. yks.tilejä	2 425	1 834

Kaupungin lainamäärä on edelleen alle kuntien keskiarvon, vaikka lainamäärä nousikin selvästi vuoden 2021 aikana

